

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav lingvistiky a ugrofinistiky

Posudek vedoucího na magisterskou práci Elišky Vránové

Conditional clauses in Central Romani

Roztoky, 16. května 2010

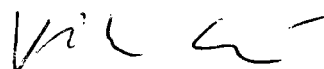
Posuzovaná práce je přehledovou studií k podmínkovým souvětím v tzv. centrální romštině. Jádrem práce je analýza struktury různých sémantických typů podmínkových souvětí, především s ohledem na podobu, komplexitu a původ podmínkových subordinátorů a TAM kategorie predikátů v protazi i apodozi podmínkových souvětí. Diplomantka analyzovaná data prezentuje v onomaziologické perspektivě: vychází ze sémantických typů podmínky, tak jak byly klasifikovány v jedné nedávné typologické práci, a popisuje formy, které slouží k jejich značení. Posuzovaná práce vychází výlučně z elicitovaných dat v mnoha lokálních varietách centrální romštiny, která byla shromážděna ve školitelově *Databázi středoevropské romštiny*. Diplomantka prokazuje obeznámenost s teoretickou literaturou k jazykovému vyjádření podmínky, hlavní přínos práce je však deskriptivní. Posuzovaná práce splňuje standardy kladené na daný typ odborného žánru a lze ji považovat za velmi kvalitní zpracování daného tématu. Následují některé kritické připomínky a návrhy:

- Název práce není vzhledem k zahrnutí analýzy konektorů / pointerů a kategorií predikátů v apodozi příliš výstižný; vhodnější by byl název *Conditional sentences in Central Romani*.
- Elicitační metodologie a její důsledky pro charakter analyzovaných dat by si podle mého názoru zasloužily podrobnější pozornost.
- Zdroje dat nejsou popsány zcela adekvátně. *Databázi středoevropské romštiny*, z níž diplomantka vycházela, obsahuje nejen data ze současného školitelova projektu (s. 14), ale i data z jednoho předchozího projektu Manchesterké univerzity. V rámci tohoto předchozího projektu byly některé nahrávky pořízeny i s mluvčími „slovenských“ variet centrální romštiny žijícími v České republice, o čemž se diplomantka nezmiňuje.
- Omezením obecnosti závěrů práce je, že diplomantka vychází pouze z dosud nezpracovaných elicitovaných dat, nikoli však z existujících gramatických popisů centrální romštiny. Tím jsou z analýzy vyloučeny variety, jejichž zahrnutí by mohlo ovlivnit některé výsledky práce (např. dobře popsaná, avšak nezahrnutá burgenlandská romština je jediným centrálním dialektem v intenzivním kontaktu s němčinou).
- Práce sice obsahuje mapu geografické distribuce zkoumaných dialektů, nikoli však jejich jmenný přehled a bližší dialektologickou klasifikaci. Součástí práce by – např. ve formě přílohy – měl také být schematický přehled relevantních struktur (subordinátorů, TAM kategorií atd.) pro jednotlivé typy podmínky v jednotlivých varietách. Bez těchto údajů není diplomantčina analýza – pro čtenáře bez přístupu k databázi – replikovatelná.
- Práce se nevěnuje analýze přípustkových souvětí, které sice nebývají k podmínkovým souvětím řazeny, avšak které jsou v mnoha varietách romštiny značeny homonymně se souvětími přípustkově-podmínkovými.

Za nejzávažnější považuju následující připomínku:

- Diplomantka popisuje strukturu (resp. hlavní strukturní vzorce) podmínkových souvětí v centrální romštině *en bloc*, s občasnými, avšak nikoli systematickými a podrobnými poznámkami k interdialektní diferenciaci v rámci centrální romštiny. Výsledky práce jsou tak zobecněními nad strukturami mnoha (často velmi odlišných) variet, jejichž společným znakem je příslušnost k jisté (potenciálně genealogické) skupině, resp. skupinám romských dialektů. Podstatné je, že diplomantčin přístup neumožňuje popis „systému“ podmínkových souvětí v jednotlivých varietách. Přínos práce by zvýšilo zahrnutí sémasiologické perspektivy alespoň pro vybrané variety centrální romštiny. Je pravděpodobné, že takovýto přístup by byl zdrojem dalších, typologičtěji orientovaných a teoretičtěji podstatnějších generalizací; mohl by např. nabídnout odpovědi na otázky typu *Existují nějaká omezení pro distribuci subordinátorů mezi různými typy podmínky?*, *Existuje u subordinátorů různých typů podmínky nějaká hierarchie přejímání?* apod.

Přes tyto připomínky **doporučuju** magisterskou práci E. Vránové k obhajobě a navrhuju hodnocení „výborně“.

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.
ÚLUG FF UK